

Religieus erfgoed in
beheer

Evangelische
Broedergemeente
Zeist

Lakerveld
ingenieurs- & architectuurbureau

INHOUD PRESENTATIE

1. Te maken afwegingen waar gelden aan besteed worden, in stenen of bv pastoraat.
Door Jan Egas.
2. Opgesteld masterplan rekening houden niet alleen voor de cultuurhistorische waarden maar ook en vooral de religieuze waarden. Bijvoorbeeld toegepaste beeldtaal en materialen.
Door Henk Lakerveld.
3. Rekening houden met de identiteit van de geloofsgemeenschap. Bijvoorbeeld de Broedergemeente heeft een piëtistische inborst. Hierdoor keuzes te maken "kunst van het versoberen". Dit zowel in kleur als materiaaltoepassing. Voor de Broedergemeente geldt dit vooral in toepassing van natuurlijke materialen, sobere afwerking en eenvoudige kleurstellingen die doorgevoerd is in het gehele complex.
Door Henk Lakerveld.
4. Duurzame ontwikkeling Evangelische Broedergemeente
Door Henk Lakerveld.
5. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden rekening houden met stilte momenten als middaggebed op woensdag of niet werken op zondag en bv ook op Goede Vrijdag niet. Denk ook aan rouw- en trouwdiensten.
Door Jan Egas.

Evangelische
Broedergemeente Zeist

21 mei 2019

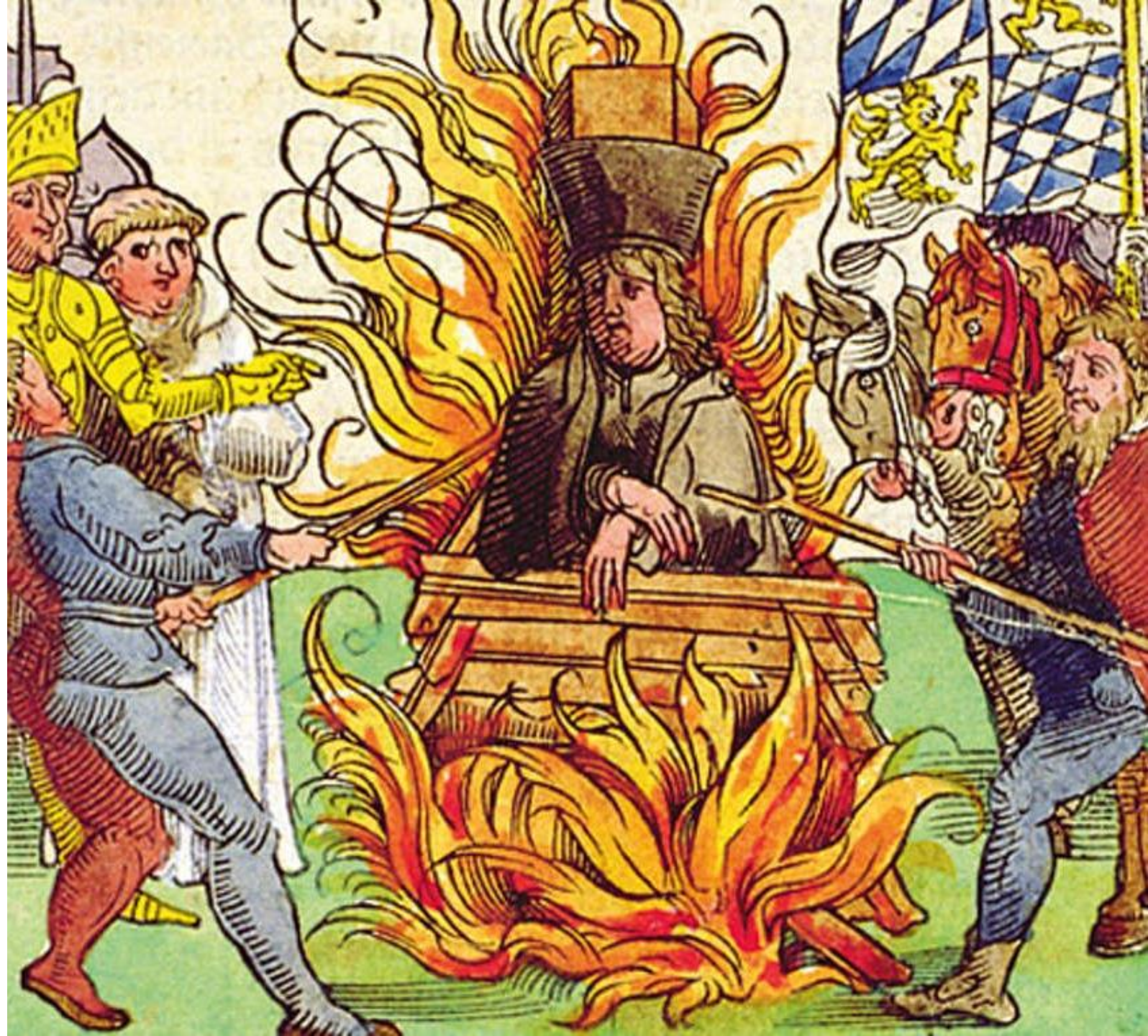

Inhoud

- Wie zijn de Hernhutters?
- Hoe komen ze in Zeist?
- Wat vinden ze belangrijk?

Hernhutters?

- Johannes Hus
- 1369/1370 – Konstanz, 6 juli 1415)
- was een Boheemse hoogleraar die geldt als een voorloper van de Reformatie.

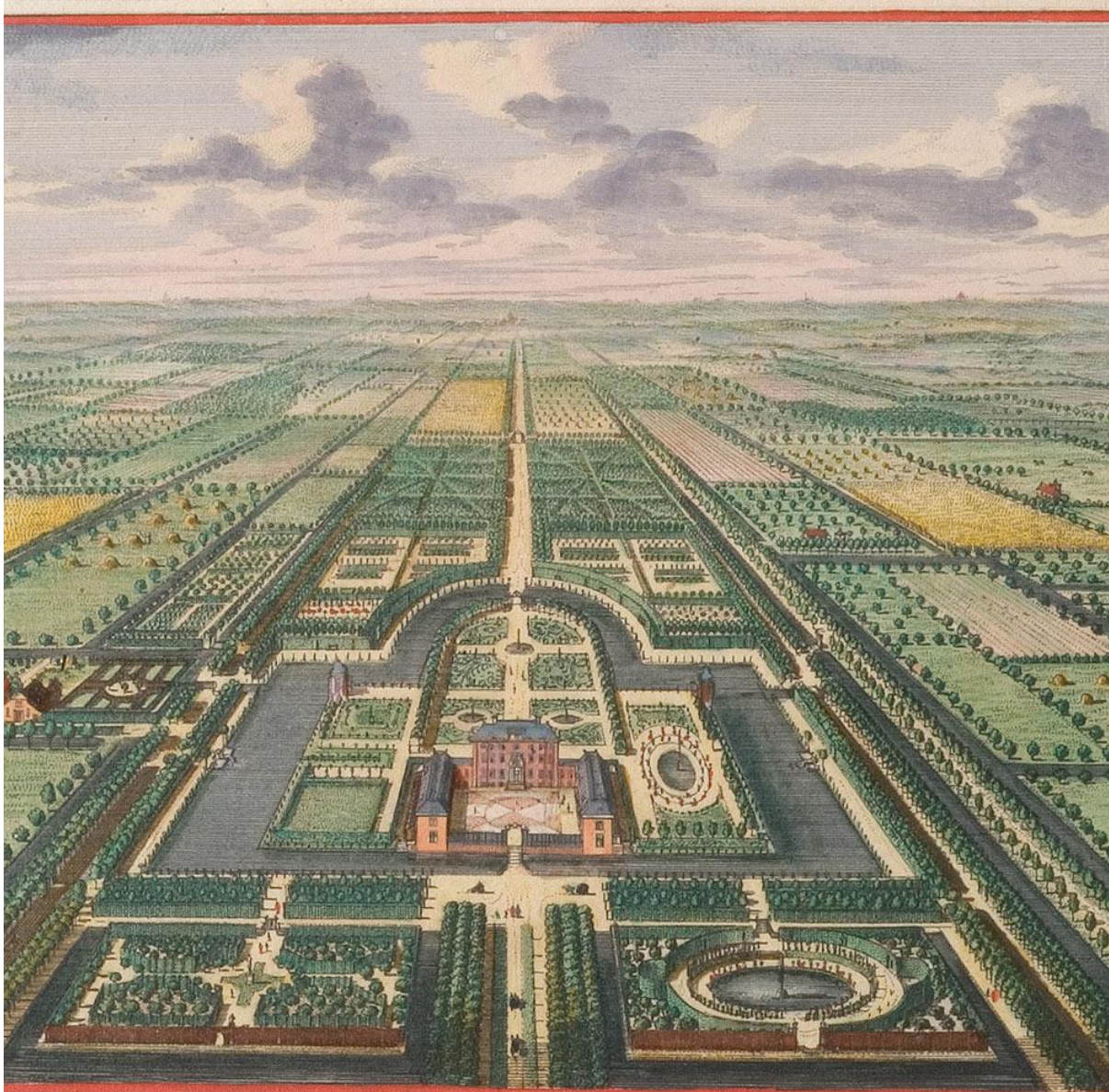

Der Mingrel: Thomas Mamucha, Samuel Kujumak von Sin Dand, der Armenier Christian, der Kette, Thomas von den Hurons, Neben dem Seyland hinter hand, der Widen-lehrer Johannes, der Meridamer Francisco, St. Maria u. Michigan, die Witwe Hanna von Guinea, Der Hottentot Kibbodo, Guly von Schamuche in Terfen, Sam der wilde von Bosten, Gracia, die Mallathin Callir, in S. Jan mit der schwarz W. von das Jucaner Madgen, Carmel aus Guinea, hupler aus Schamuck, und Andras von Dater, der Caroline Negor Johannes, die Widin Ruth

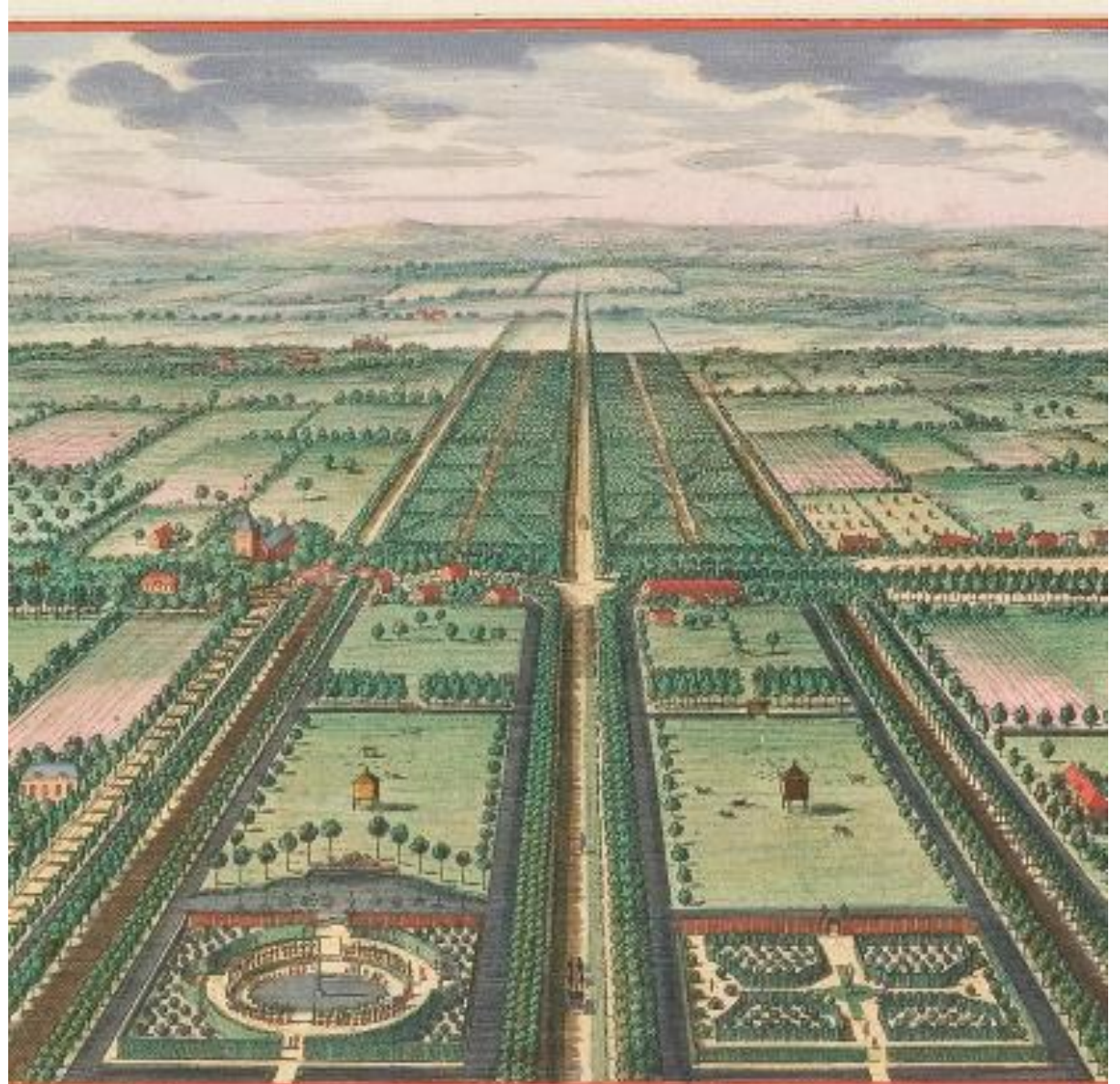
Wat vinden we belangrijk?

- Soberheid
 - Eenvoud maar wel duurzaam
- Zuiverheid
 - Het moet kloppen en passen bij de overtuiging
 - Inrichten van de pleinen wereldwijd “hemels Jeruzalem”
- Waarachtigheid
 - Continuïteit met de geschiedenis en afkomst zowel qua cultuur als overtuiging
 - Godsakker wordt gekenmerkt door gelijke stenen
 - In de dood is iedereen gelijk
- Leven als liturgie
- Versteende liturgie

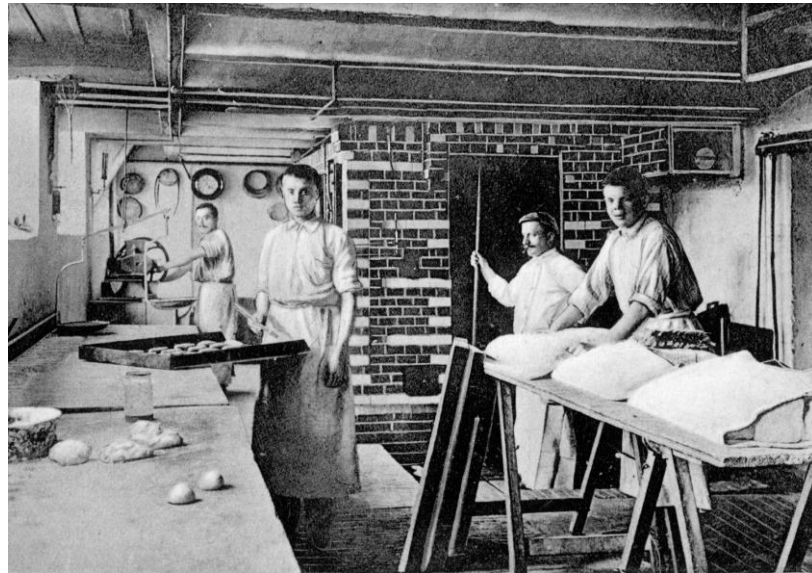
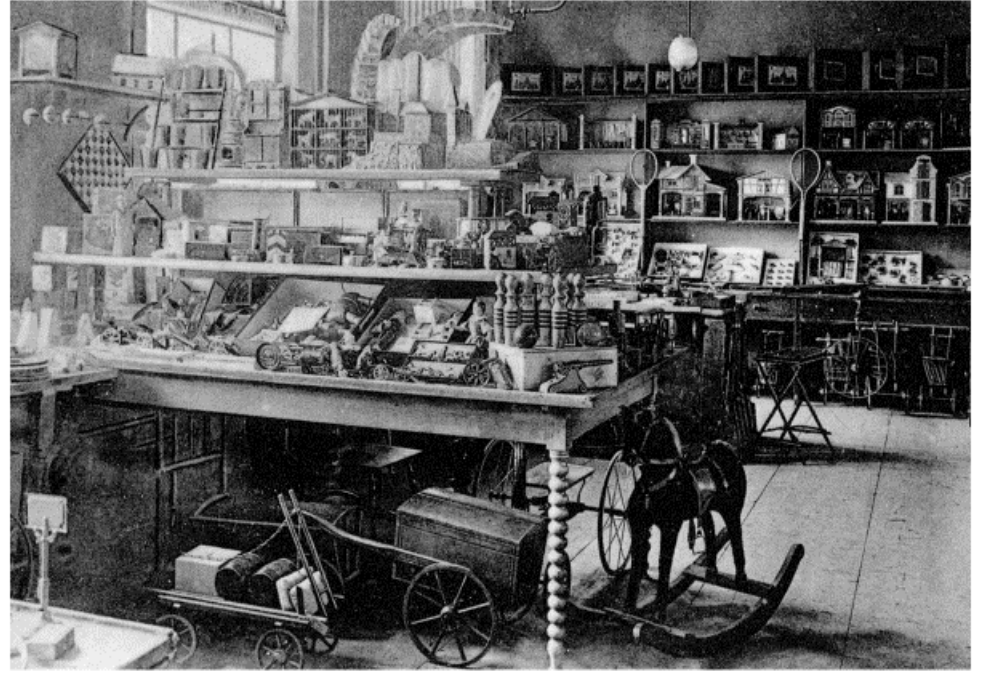
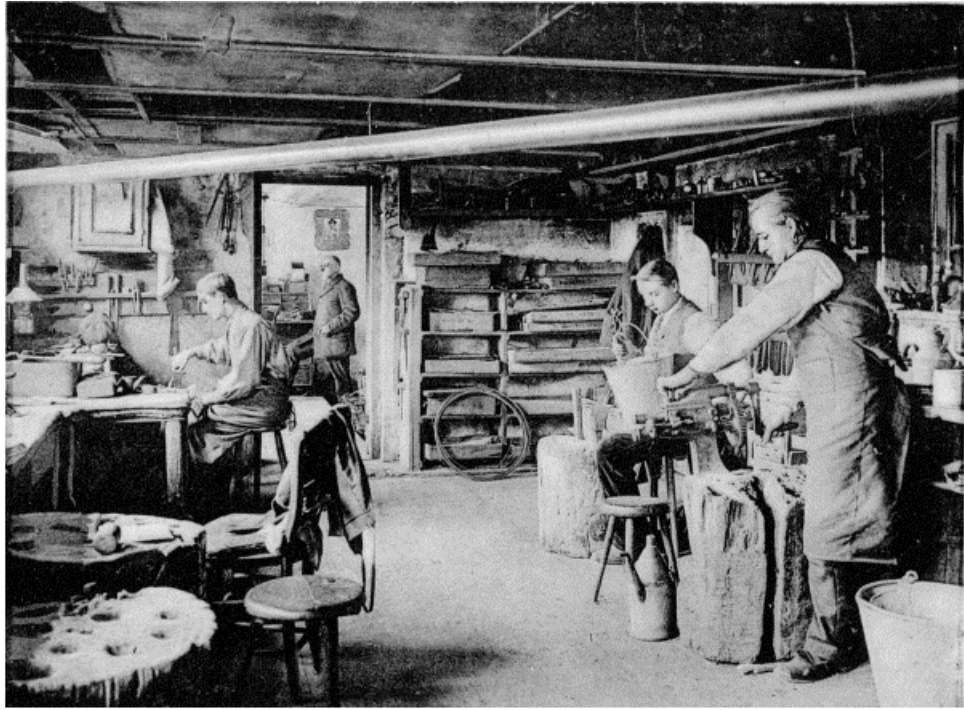
de la Maison de Zeyst avec
Jardins et Allées.

Generaal gesigt van't Huys Tu
plantagien van Zeyst.

de la Maison de Zeyst vers le Village
et les montagnes.

Gesigt van't Huys naa het de
aet gebergte.

WILHELMINA
1892-1962

Wat betekent dat anno 2019

- De kerk is en blijft inhoudelijke drager van het complex
- Normen en waarden zijn bepalend
 - voor activiteiten en architectuur
 - Uitvoering
 - Kleurstelling
 - Verhuur
 - Keuze voor opleveringsniveau

masterplan

1.1 Zusterplein 12

1.1.1 Inspectiecijf exterieur

Nr.	Onderdeel	Staat	Urgentie	Omvang	Opmerkingen
Alg.	Schilderwerk	+0	2	134,1 m ²	Kozijnen.
				12,6 m ²	Deuren.
				90,0 m ²	Boeiboorden, gootlijsten, klokkentoren.
Voorgevel					
01.	Voegwerk	0	2	26 m ²	Uitgevalen en uitgespoeld voegwerk.
Achtergevel					
02.	Voegwerk boven water	0	2	35,4 m ²	Uitgevalen en uitgespoeld voegwerk + bedigd.
02a.	Betonband gevel	+0	2	33 m ²	Beelig en bemast.
Linker zijgevel					
02.	Voegwerk	0	2	20 m ²	Uitgespoeld voegwerk.
03.	Raam	0	2	1,2 m ²	Vochtaantasting onderdorpel.

Aanvullende gegevens exterieur

- Betonnen plasters met stalen slang voor gevelmetselwerk.
- 2x zinken hemelwaterafvoer voorgevel nieuw.
- 3x PVC hemelwaterafvoer achtergevel.
- Aluminium vluchtbladdeur vanuit de goot tot boven de gracht functioneert niet meer.
- Linker kappgevel 1x hemelwaterafvoer PVC.
- Opnieuw verbeterde Hollands dakkapen aan de voor- achter- en zijgevels.
- Zinken goelen voor- en achtergevel redelijk, beide zijn gedilateerd.
- Raam dakkapel aan achterzijde verrot (ca. 1,0 x 1,2 m²).
- Boelboord dakkapel lussengooi is ingerot (ca. 2,5 m²).
- Enkele pannen in de binnendakvlakken zijn uitgezakt c.q. beschadigd.
- De omranding van de klokkentoren is verweerd (ca. 6,0 m²).
- Hef noklood is gedilateerd in meterslakken en ziet er goed uit.
- Klokkentoren vervulde zinken goot met duivermeest, de hoeklijsten zijn redelijk hard en de zinken bekleding is redelijk goed.

1.1.2 Inspectiecijf interieur

Inspectiebevindingen brandvoorzieningen (interieur)

- Vluchtwegaanduiding is aanwezig, vlucht plattegronden en diverse poederblusers ook in de kapconstructie.

Inspectiebevindingen geluidvoorzieningen (interieur)

- Geen.

Inspectiebevindingen interieur (excl. brand- en geluidvoorzieningen)

Begane grond

- 2x monumentale kachel aanwezig.
- Houten vloerafwerking in de kerksaal en een slucwerk plafond.
- Hardsteen vloer in de hal.
- Deelt een granito vloer in de keukens.

Voor het bereiken van een toekomst bestendig gebruik zijn onderstaande uitgangspunten geformuleerd;

1. Het hoofdgebruik van de kerk blijft voor de Godsdienst uitoefening
2. De hoge cultuurhistorische waarden blijven gehandhaafd en worden waar mogelijk versterkt. Inhoudend dat toevoegingen uit het verleden, zowel bouwkundig als installaties ongedaan kunnen worden gemaakt
3. Gebruik naast de kerkdiensten richt zich op concerten of bijeenkomsten van religieuze aard. Hiervoor is behoefte aan goede sanitaire voorzieningen en catering (geen maaltijd verstrekking). Ook aandacht voor nevenruimten waar uitvoerenden zich kunnen omkleden/terugtrekken.
4. Aandacht voor de warmteopwekking
5. Aandacht voor de ventilatie
6. Aandacht voor goede verstaanbaarheid
7. Aandacht voor besparingen op energie

Bestaande toestand kerkzaal

Inpakken orgel

Geluidsmetingen voor de restauratie en na

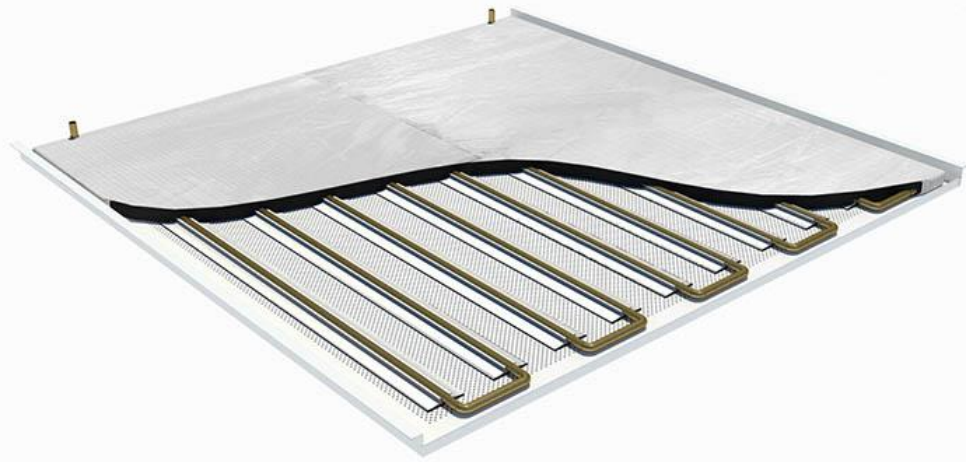

Herstel vloeren galerijen en trapopgangen

kleurenonderzoek

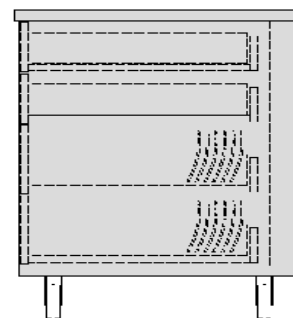
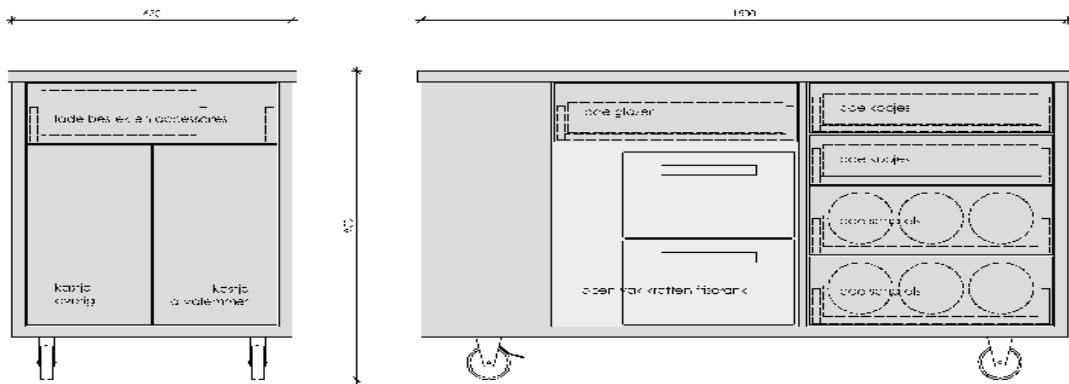

Plafondverwarming referentie

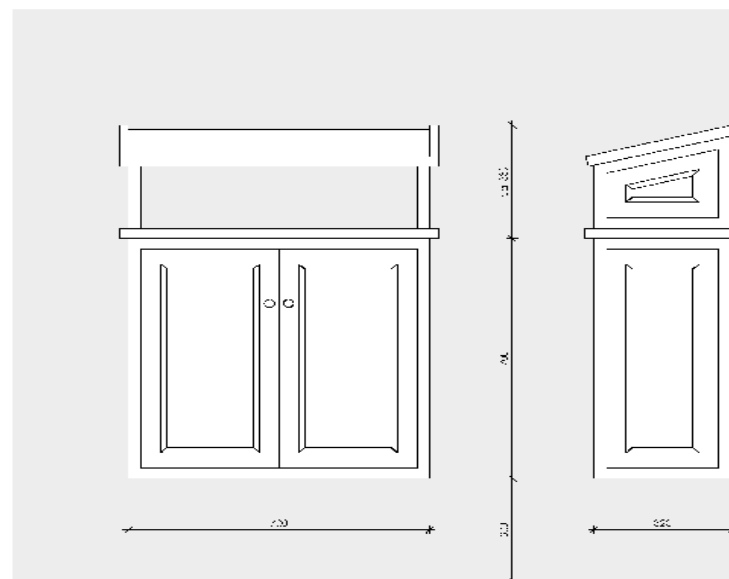

Terugplaatsen originele
ornamenten

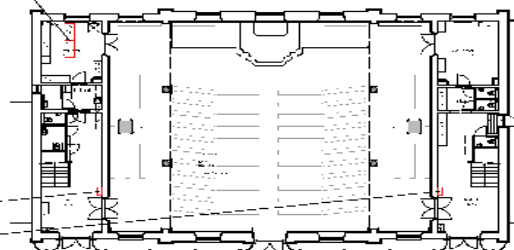
mobiel uitgifte meubel buffet 1:10

- 100% recycle (glas en metaal) en 100% RPE
- rustig en duurzaam
- draagvermogen: maximaal 100kg per tafel
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle

uitgifte meubel literatuur/lectuur 1:10

- 100% recycle (glas en metaal) en 100% RPE
- rustig en duurzaam
- draagvermogen: maximaal 100kg per tafel
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle
- 100% afvalvrij en 100% recycle

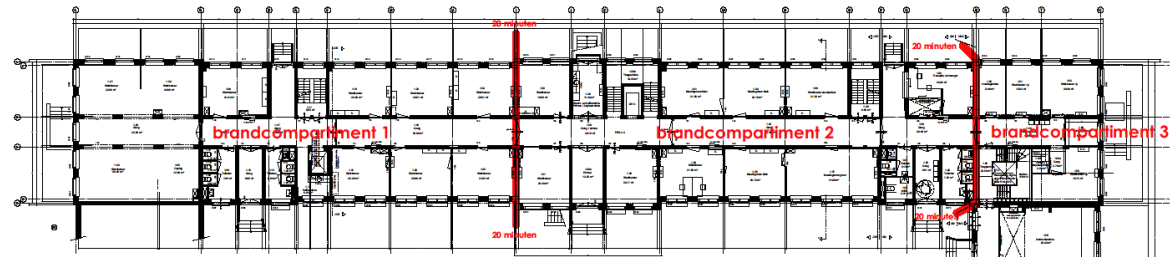
project: **renovatie & onderhoud NEVENRUIMTEN KERKGEBOUW**
d/v: Zusterplein 12 te ZF ST

opdrachtgever: **Evangelische Broedergemeente ZF ST**

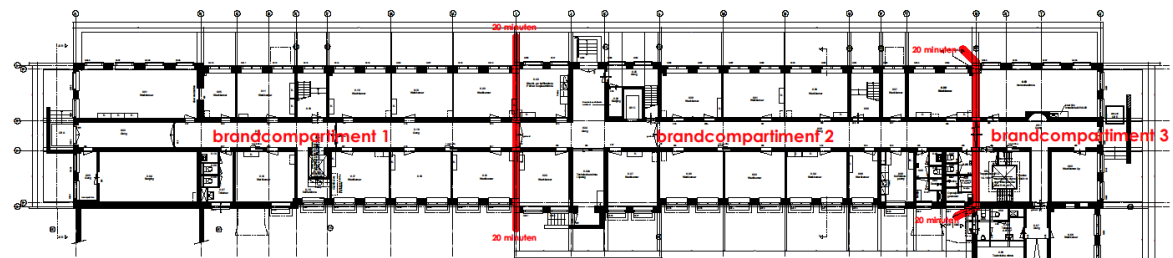
opdracht: **meubelen uitgifte meubel buffet en literatuur/lectuur**

datum: 21-11-2016
d/w: AZ
16703
W.16

bel-etage

souterrain

Zones per categorie			
Categorie	Naam	Verdieping	Berekend opp.
GO Gebruiksoppervlak			
Brandcompartiment 1	Souterrain		395,5
Brandcompartiment 1	Bel-etage		408,9
Brandcompartiment 1	1e verdieping		408,1
Brandcompartiment 1	2e verdieping		408,7
Brandcompartiment 1	zolder		158,4
			1.794,5 m²
Brandcompartiment 2	Souterrain		416,8
Brandcompartiment 2	Bel-etage		431,3
Brandcompartiment 2	1e verdieping		423,5
Brandcompartiment 2	2e verdieping		431,8
Brandcompartiment 2	zolder		292,3
			1.995,7 m²
Brandcompartiment 3	Souterrain		445,1
Brandcompartiment 3	Bel-etage		447,6
Brandcompartiment 3	1e verdieping		447,3
Brandcompartiment 3	2e verdieping		445,3
Brandcompartiment 3	zolder		61,6
			1.841,9 m²
			5.544,8 m²

Note: de gebruiksooppervlakten zijn ruim berekend, inclusief inwendige draagconstructies, liftschachten en vides.
Hieruit blijkt dat de 3 brandcompartimenten ruim binnen de grens van 2000 m² blijven.

alle maten in het werk controleren

project: Brandveiligheid Broedertuils
o/d Broederplein 39-49 te Zalt

opdracht: Evangelische Broedergemeente Zalt

onderwerp: plichtgronden brandcompartimentering

versie
a
b
c
d
e
f

datum: 21-12-2017
schaal: 1:200
projectnr: 17700/BF39

blad: **B.01**

Duurzame ontwikkelingen

uitgangspunten

115 monumentale
gebouwen

3500 m³ gas per
gebouw

4500 kWh per
gebouw

115 gebouwen
Totaal verbruik per jaar

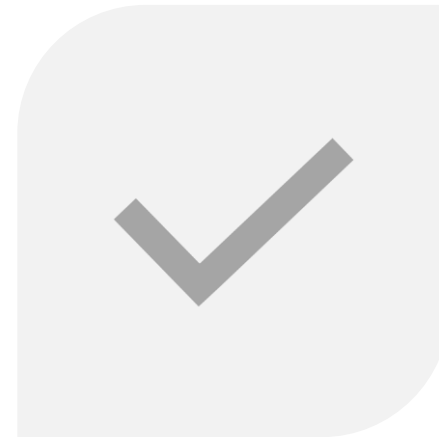
400.000 m³
gas → 685
ton CO₂

520 MWh →
400 ton CO₂

Mogelijkheden tot verduurzaming

AFPELLEN VAN
MOGELIJKHEDEN A.D.H.V.

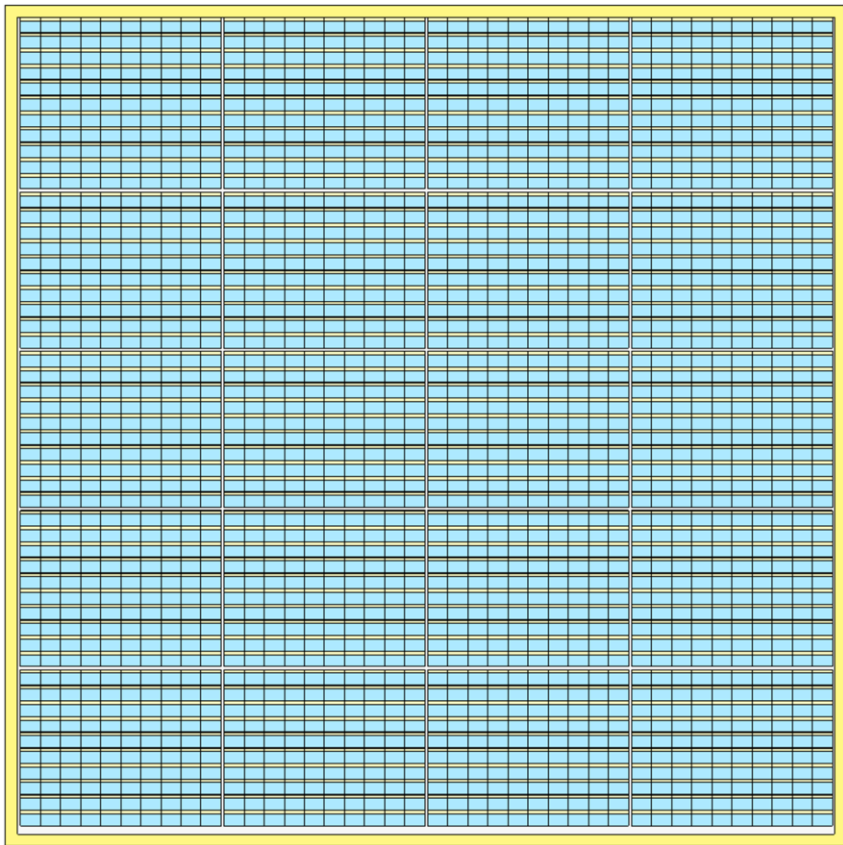

CRITERIA → MATRIX

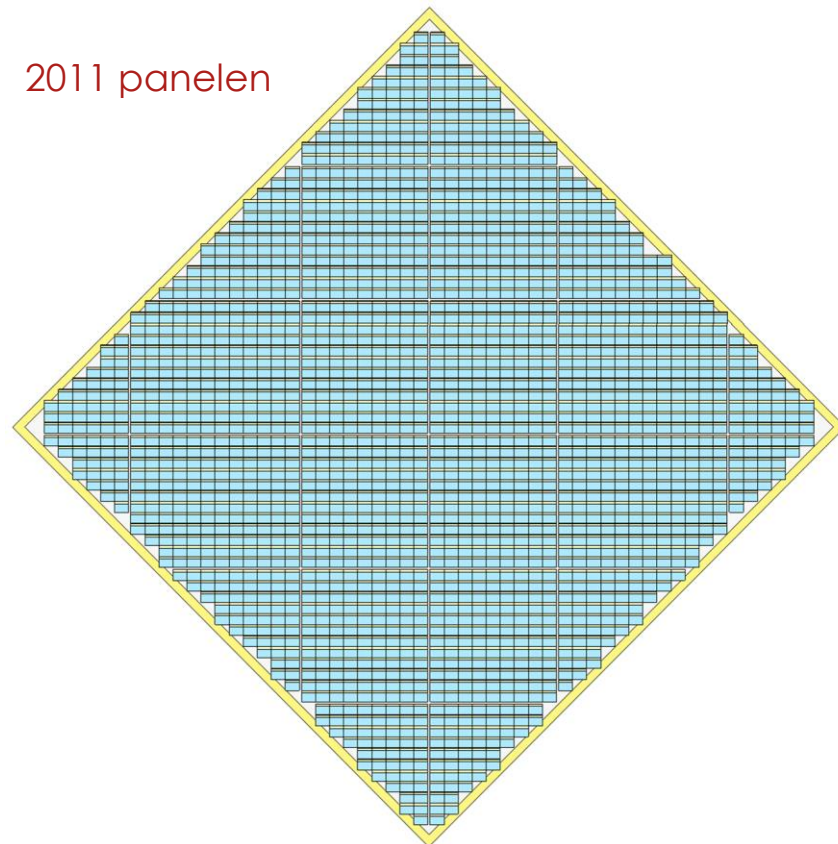
Broedergemeente Zeist														
MAATREGELEN	Soort energie	Continuïteit cultuurhistorisch erfgoed	Medewerking gebruikers nodig	Vernieuwbaarheid energiebron	Technische levensduur bestaande situatie	Technisch haalbaar	Leveringszekerheid	Technische levensduur	Financieel haalbaar	Benodigde externe partijen	Voordeel Broedergem.	Voordeel gebruikers		
Bouwkundige ingrepen	alle	--	++	energie- besparing	++	++	0	++	--	Gemeente RCE	-	+/-		
Goed beheer installaties	gas	++	+	energie- besparing	++	++	0	0	+	0	+	++		
Domotica	alle	++	+	energie- besparing	++	++	0	+	+	0	+	++		
Zonnecentrale's (PV)	elektriciteit	0/+	0	++	++	++	-	+	++	Gemeente Stedin RCE	++	++		
elektrische HT-WP-lucht/water per gebouw	65/80°C warmte	0/-	++	0/+	-	++	+	+	+	Gemeente RCE	--	0		
WKO + elektrische HT-WP water/water collectief + naverwarming	11 → 54 → 65/90°C warmte	0/-	++	0/+	-	+	+	+	-	Geohydroloog Provincie	--	0		
Riothermie + elektrische HT-WP water/water collectief + naverwarming	18 → 54 → 65/90°C warmte	0/-	++	0/+	-	0/+	+	0	-	Gemeente Waterschap	--	0		
Geothermie regionaal	90-180°C warmte	0	++	++	++	0	+	++	--	Geoloog Gemeenten Utrecht&Zeist Provincie	--	0		
Power-to-gas collectief	elektr → waterstof → gasleiding	0/-	0	++	++	+	+	+	0	Gemeente Stedin RCE	+	++		

Broedergemeente Zeist													
MAATREGELEN	Soort energie	Continuïteit cultuurhistorisch erfgoed	Medewerking gebruikers nodig	Vernieuwbaarheid energiebron	Technische levensduur bestaande situatie	Technisch haalbaar	Leveringszekerheid	Technische levensduur	Financieel haalbaar	Benodigde externe partijen	Voordeel Broedergem.	Voordeel gebruikers	
Bouwkundige ingrepen	alle	--	++	energiebesparing	++	++	0	++	--	Gemeente RCE	-	+/-	
Goed beheer installaties	gas	++	+	energiebesparing	++	++	0	0	+	0	+	++	
Domotica	alle	++	+	energiebesparing	++	++	0	+	+	0	+	++	
Zonnecentrale's (PV)	elektriciteit	0/+	0	++	++	++	-	+	++	Gemeente Stedin RCE	++	++	←
elektrische HT-WP-lucht/water per gebouw	65/80°C warmte	0/-	++	0/+	-	++	+	+	+	Gemeente RCE	--	0	
WKO + elektrische HT-WP water/water collectief + naverwarming	11 → 54 → 65/90°C warmte	0/-	++	0/+	-	+	+	+	-	Geohydroloog Provincie	--	0	
Riothermie + elektrische HT-WP water/water collectief + naverwarming	18 → 54 → 65/90°C warmte	0/-	++	0/+	-	0/+	+	0	-	Gemeente Waterschap	--	0	
Geothermie regionaal	90-180°C warmte	0	++	++	++	0	+	++	--	Geoloog Gemeenten Utrecht&Zeist Provincie	--	0	
Power-to-gas collectief	elektr → waterstof → gasleiding	0/-	0	++	++	+	+	+	0	Gemeente Stedin RCE	+	++	←

PV op dak parkeerplaats

2040 panelen

2011 panelen

PV op dak parkeerplaats

Paviljoen op broederplein

- Illustratie Henk Lakerveld

TYPE INSTALLATIE	Energielevering	Voedingsbron	Aanschafkosten	Jaarlijks onderhoud	Continuïteit cultuurhistorisch erfgoed	Technisch haalbaar	Technische levensduur	Terugverdientijd in jaren	Opmerkingen
Gebouwniveau									
H2 Cv-ketel > 100 kW	90°C Cv-water + tapwater	aardgas+H2	€ 16.000	€ 640	++	++ niet voor kleine panden	20 jaar	nimmer	Voorbeeld Zusterplein 20
HT-WP 40 kW + elektrische boiler 280 ltr	80°C Cv-water + tapwater	elektriciteit	€ 22.000	€ 660	+/-	+	25 jaar	28	Voorbeeld Zusterplein 18
WP 40 kW + rad.ventilatoren + elektrische boiler 280 ltr	54°C Cv-water + 90°C tapwater	elektriciteit	€ 20.000	€ 700	+/-	+	25 jaar	20	Voorbeeld Zusterplein 18
Brandstofcel Cv-ketel	80°C Cv-water + tapwater + elektriciteit	aardgas -> H2	?	?	+/-	-	15 jaar	?	
Elektrische Cv-ketel 65 kW	90°C Cv-water + huishoudwater	elektriciteit	€ 11.000	€ 165	++	++	30 jaar	nimmer	Voorbeeld tussenmaat Zusterplein 18/20
Systeemniveau									
Windturbine 1 MW	elektriciteit	wind	€ 1.400.000	€ 43.000	?	++	30 jaar		
Electrolyser 200 kW 60 kg H2/dag	H2	elektriciteit	€ 1.350.000	€ 67.500	+/-	++	20 jaar	40	
Opslag H2 1200 kg	H2	elektriciteit	€ 96.363	€ 4.818	+/-	++	-		90 pakketten van 15 flessen
PV parkeerdak	elektriciteit	zon	€ 1.500.000	€ 7.500	++	++	30 jaar	13	Subsidie voorbeeld € 43.000

Praktijk van elke dag

- Stilte
 - Geen muziek op het steiger
- Niet werken
 - Tijdens diensten
 - Tijdens begrafenissen
 - 15.00 uur
 - Goede Vrijdag

Vragen?

einde